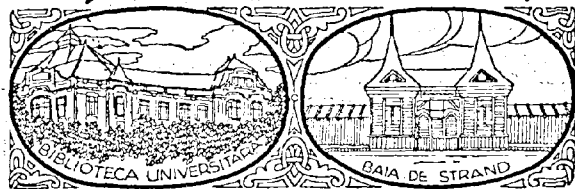
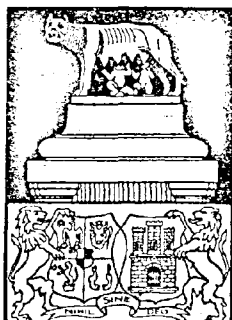

ADMINISTRAȚIA

FOAIE SPECIALĂ PENTRU INTERESELE SOCIALE-FINANCIARE ȘI CULTURALE ALE ADMINISTRAȚIEI

COMUNALE

BIROUL REDACȚIEI: STR. COGĂLNICEANU 4,
ETAJ I. TELEFON 2-38.

REDACTOR RESPONSABIL: Dr. E. A. DANDEA.
ABONAMENT: PE UN AN 75 LEI, PE 1/2 AN
40 LEI; UN NUMĂR 4 LEI.

ARARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ.

REPRODUCEREA FĂRĂ ARĂTAREA ISVORULUI E
INTERZISĂ; PARTEA OFICIALĂ TOTUȘI SE POA-
TE REPRODUCE FĂRĂ NICI O RESTRICȚIUNE.

Trei ani de administrație Három évi román admi- nistracsió Clujban

de cons. Dr. E. A. Dandea

(Kivonatos fordítás.)

La anul 248 Romanii din municipiul Napoca — Clujul nostru de azi, dela a cărui întemeiere se împliniseră atunci mai bine 110 ani — au serbat 1000 de ani dela fondarea Romei, a orașului mame, de unde învingătorul împărat Traian la anul 106 îi adusesese pe meleagurile acestea; pentru a răspândi cultura și civilizația romană și în Dacia, — ad agros collendos — cum zice istoricul.

Însă după alte două decenii dela serbarea amintită, unde barbarilor au silit pe împăratul Aurelian — la anul 260 — să retragă legiunile romane din Dacia, deci și din municipiul Napoca; de aici încolo au trecut peste Dacia și coloniștii împăratului Traian rămași aici rând pe rând: germanii, slavii, hunii avarii și în fine ungurii, cari s'au stabilit mai întâi în părțile Ungariei de azi, dar încetul, cu încetul s-au estins și asupra teritoriului Ungariei de înainte de război, deci și peste Dacia, unde persistau însă și vechii coloniști romani și era în formație, pe acele vremuri de urgie, *poporul nostru român*.

* * *

La 1896 și Ungurii au serbat mileneul venirii lor din Asia. La serbările acestea românii nici presionați n-au luat parte, fiind acele serbările ideii de stat maghiar, iar pentru noi statul maghiar nu era și patrie, neavând noi libertatea națională: supunerea noastră a fost numai silită de forța brutală, și dacă maghiarii justificau domnia lor cu aceia, că o exercita

K. u. 248-ban Napoca municipiuna (a mi Clujunk) 110 éves volt; annyi idő telt el, hogy Trajanus császár győzelmes hadserege Dacia-ba is behatolt. Decebal dák királyt leverte s légióival hozzákezdett a civilizáció terjesztéséhez: ad agros colendos, ahogy a történetíró mondja.

248-ban Napoca még együtt ünnepli az egész római világgal az örök város alapításának ezredik évfordulóját, de már két évtized után a barbárok fenyegetése arra kényszerítette Aurelian császárt, hogy a római légiókat a 260. évben visszavonja Daciából, tehát Napoca municipiumából is; aztán átvonultak Dacian s Traian császár itt maradt gyarmatosain egymásután: a németek, szlávok, hunok, avarok és végül a magyarok, akik legelőször a mai Magyarország területén telepedtek le, lassanként azonban elterjeszkedtek Magyarország háboru előtti területeire, tehát Erdélyben is, hol megmaradtak a régi római gyarmatosok is, és ezen zord időkben alakult meg a román nemzet.

Az annyi idő után ma ismét román Cluj közgazgatása elégtétellel tekint vissza arra a munkára, melyet 3 év alatt a román állam védőpajzsának oltalma alatt végzett, s anélkül, hogy a még itt-ott mutatkozó hézagokat takargatnók, öntudatosan, bár elbizakodottság nélkül tekintünk a végzett óriási munkára, meg van a legnagyobb elégtételünk: összehasonlítva a mai Clujt a három év előttivel, a konszolidáció és a kezdet összes nehézségei dacára, minden vonalon várakozáson felüli előrehaladást látnunk: a város románosítása ugy alakilag, mint anyágilag bámulatos módon haladt előre, a városi admi-

*) Rostitá la serbarea de casă a administrației orașului și județană, ținută în aula prefecturei la 22 Ianuarie a. c. cu participarea autorităților eclesiastice, civile și militare și sălii pline de oaspeți și oficanți.

deja de 1000 de ani, noi nici când nu am uitat că, „nici o trecere de vreme nu preface violența în drept”; dacă nu puteam iubi statul apăsător, adoram cu atât mai mult glia noastră strămoșească.

Azi nu aniversăm mii, ci numai trei ani dela preluarea Administrației orașului nostru, însă amintirile ne copleșesc cu atât mai mult, că întâmplările acelor evenimente nu sunt simple imaginări, ci le-am trăit noi, noi cari ne dăm bine seama, că dela acel act se începe o epocă nouă pentru orașul nostru, — *epoca Clujului românesc*, care s'a înfăptuit de odată cu unirea neamului nostru, mulțumită providenței cerești și întregului popor Românesc, care în decursul încercărilor și suferințelor seculare nu și-a perdut nici pe un moment credința în viitorul său. Și nu s'a înșelat: războiul s'a terminat cu prăbușirea totală a barbarismului tiran în ghiarele căruia ne sbăteam de veacuri, — strivind inimicul chiar în cuibul lui.

Ce chipe sublime, ce amintiri de-apururea vii în memoria celor la cari le-a fost dat să le ajungă!

La 1 Decembrie 1921 am sărbătorit trei ani dela mărețul act al Unirii din cetatea Alba-Iuliei; în 24 Decembrie au fost trei ani dela intrarea triumfală a glorioasei noastre armate în Cluj, iar la 19 Ianuarie a. c. a fost trei ani dela instituirea administrației românești în acest oraș al durerilor trecutului nostru apropiat.

Cu aceste acte mărețe s-au împlinit visurile noastre cele mai sublimе, *întrepându-se pe veci unirea* dismembratului nostru popor, devenind astfel Carpații odinioară despărțitori — spinarea unui și aceluiasi corp sănătos și plin de viață: a poporului român.

Administrația Clujului românesc privește azi îndărăpt spre opera săvârșită în trei ani sub scutul ocrotitor al puterii statului Român, și fără a-și acoperi *mancitățile*, precum și fără a se inbuia totuși, constie de calitățile sale, de muncă uriașă depusă, are cea mai mare satisfacție; comparând Clujul de azi, cu cel înainte de trei ani, cu toate greutățile începutului și ale consolidării, vedem pe toată linia progres peste așteptare: romanizarea formală și materială a orașului merge înainte-uimitor, serviciile municipale funcționează cel puțin așa de bine ca cele vechi, cu toate agendele sporite; *finanțele orașului sunt solide, în stare neasămănat mai bună ca sub vechea administrație*: lucrările publice merg bine înainte.

În următoarele nu voiesc nici să impun păreri, nici să propun soluții, ci se expun grosso-modo ce s'a lucrat de noi în trei ani.

S'au efectuat următoarele lucrări:

1. *La edificii: S'au reparat toate casarmele* devastate de armata Monarchiei Austro-Ungare, Germaniei și de revoluție pentru a putea fi plasate trupele române spășându-se cca. 800.000 cor.; s'a reparat *edificiul spitalului de femei, edificiile maeriștii, vămilor, oficiilor oraș-*

nisztració legalább is olyan jól működik, mint a régi, dacára a megszáporodott teendőknek; a város pénzügyei szolidak és összehasonlíthatatlanul jobbak, mint a régi közigazgatás alatt; a közmunkák jól haladnak előre.

A következőkben nem akarok véleményt valakire ráerőszakolni, sem pedig megoldásokat javasolni, hanem nagyjában elmondom, mit dolgoztunk mi három év alatt.

Elvégeztettek a következő munkák:

Épületek:

1. Kijavítottak az Osztrák-magyar monarchia és Németország hadseregé és a forradalom által megrongált összes láktanyák, hogy a román csapatok elhelyezhetők legyenek, ráköltve cca 800.000 koronát; kijavítottak a nőkörház épülete, a majorok, vámok, városi hivatalok épületei, a tarcsai gazdaság épületei, a Decebal-utcai gyermek-kert épületei (39.849— kor.), bekerített és rendbehozott a Féléki-uti hősök temetője (51.000— kor.), megnyitott és benővényesített az új temető, javítások eszközöltettek az illemhelyi berendezéseken (26.427.50 Lei), a járványkórházon, a város tulajdonát képező V. Stroescu-utca 13, 15 és Piezisa-utca 1. számú házakon (2495.14 Lei). Megjavítottak a Páris-utcai elemi iskola két izben, s pedig 1920-ban (31.443— Lei) és 1921-ben nagybbszerű javítás (82.507.20 Lei), a Moșilor-uti iskola (73.000— Lei), a Regele Ferdinand-uti iskola (71.477.97 Lei), az Avram Iancu-utcai iskola (79.912.60 Lei), a Berde-utcai iskola. A vágóhidon 1920-ban kisebb javítások eszközöltettek, míg 1921-ben modern javítások és átalakítások történtek (cca 2 millió Lei).

1921-ben újonnan felépítették a strandfürdő (cca 300.000 lei) és elkészítették a terv és költségvetés ennek 1922 évben történendő kibővítésére, mely munkáknak egy része 1921. év őszén el is végeztetett, felépítvén egy betonból készült medence, mely 30.000 leibe került.

Elkészültek a tervek az Avram Iancu utcában egy új 4 emeletes és a város tulajdonát képező Cogălniceanu utca 4. szám alatti házára még két emelet felépítésére. (Már pályázat hirdetve). Végül kijavítottak még kisebb mértékben egyes városi épületek, azonban ezeket egyenként nem említhetnők anélkül, hogy át ne lépjük ezen összesített jelentés határait.

2. *Utburkolatok.* Első sorban rendbe hozott utcák, kövezetek: a Regele Ferdinand, Moșilor és Regina Mária utcák aszfaltburkolata; részben új aszfaltburkolat fektetett le és kijavítottak a kerámít kövezet; kijavítottak továbbá 1919-ben a Regele Ferdinand, a Victoria, a Morrii, utcák gránit kövezete, a Morii, Fericirii utcai, Cuza Voda és Stefan cel Mare terek darabköburkolata, melyeknek költségei 1919-ben cca 360.000 koronát tettek ki. 1920-ban a főutak aszfaltburkolata újból javítottak, valamint a mellékutak másfajta kövezete is (Regala, Somes, Băii stb. utcák). Ezek költsége cca

nești, edificiile dela moșia Tarcea, grădina de copii din Calea Decebal (39849 cor.) s'a îngrădit și aranjat cimitirul eroilor din drumul Feleacului (51.000 cor.) s'a deschis și plantat cimitirul nou, (s'a au făcut reparații la stabilimentul latrinărilor (26.427-50 lei), spitalul epidemic, casele proprietatea orașului din strada V. Stroescu Nr. 13, 15 și strada Piezișă Nr. 1 (2495-14 lei). S'a reparat școala primară din strada Paris în două rânduri în 1920 (31.443 lei) și în anul 1921 reparația radicală (82.507-20 lei) școala din Calea Moșilor (73.000 lei) școala din Calea Regele Ferdinand (33.000 lei) școala din Calea Dorobanților (71.477-97 lei) școala din strada Avram-Iancu (79.912-60 lei) școala din strada Berde; la abator s'a au făcut reparații mai mici în 1920, iar în anul 1921 s'a au făcut reparații moderne și transformări moderne (cca. 2 milioane lei).

S'a edificat din nou în anul 1921 baia de vară (strand) cca 300.000 lei, s'a au pregătit planurile și preliminarele pentru lărgirea acesteia proiectată pe anul 1922 și o parte din aceste lucrări s'a au și făcut deja în toamna anului 1921, edificându-se un zăgaz nou din beton după planurile oficiului ingineresc costând 30.000 lei. S'a au pregătit planurile unei case nouă în strada Avram Iancu și a supra edificării încă două etaje pe casa orașului din strada Cogălniceanu Nr. 4. (Esecutarea deja sub licitație). În fine s'a au reparat încă unele edificii orășanești în măsură mai mică, însă pe acestea nu le mai amintim, pentru a nu depăși cadrele acestui tablou sumar.

2. La pardosala străzilor s'a făcut prima dată, reparația asfaltului din Calea Regele Ferd., Calea Moșilor; în str. Regina Maria, în parte s'a depus asfalt nou și s'a reparat pardoseala de cheramit, s'a reparat mai departe tot în anul 1919. pardoseala de granit a Căii Regele Ferdinand, Calea Victoriei, str. Morii, s'a reparat pavajul cu bolovani în strada Morii, str. Fericiții, Piața Cuza Vodă și Stefan cel Mare, spesându-se în anul 1919 cca. 360.000 Cor. în anul 1920 s'a reparat asfaltul din nou pe străzile principale și pardosala de altă natură din străzile laterale, ca str. Regală, Someș, strada Băii, ș. a. spesându-se suma de cca. 500.000 Cor. în anul 1921 s'a reparat radical asfaltul drumurilor, al trotoarelor din întreg orașul, așa, că astăzi tot pavajul de asfaltat al orașului este în stare ireproșabilă; s'a spesat cca. 700.000 lei. S'a făcut pe un sector a Căii Moșilor pavaj nou din bazalt (262.000 lei) iar pe str. gen. Grigorescu pavaj nou din granit (500.000 lei). După aceea lucrări mai mici de pavaj cu bolovani pe str. Scărilor, Pietroasă ș. a. deci în total s'a spesat pentru străzi cca. 5 milioane lei.

3. Canalizarea: în anul 1919 s'a terminat canalul pe strada gen. Grigorescu până la fabrica de pâine (80.000 Cor.)

4. Poduri. În 1919 pe lângă întreținerea tuturor podurilor, s'a reparat și transformat podul din strada

500 000 koronát tettek ki. 1921-ben a város belterületén levő utak és járdák aszfaltburkolata oly gyökeres mértékben javították ki, hogy ma a város aszfaltburkolata kifogástalan állapotban van; költség: cca 700.000 lei. A Moșilor ut egy szakaszán új bazaltkő burkolat lett lefektetve (262.000 lei) a gen. Grigorescu uton pedig új gránitkő burkolat (500.000 lei). Végül kisebb kövezési munkák, a Scărilor, Pietroasă stb. utcákban; tehát az utak rendbehozatala kb. 5 milliót emésztett fel.

3. Csatornázás. 1919-ben elkészült a gen. Grigorescu utcai csatorna egészen a kenyérgyárig, (800 000 kor.)

4. Hidak. 1919-ben az összes hidak jókarban tartása mellett kijavították és átalakították a Someșului mic uti hid (12.000 kor.); 1921. évben megjavították a Regele Ferdinand uti nagy vashid faburkolata 46.000 lei) és a Gh. Cosbuc utcai kis hid (15.000 lei), valamint jókarban tartatták a többi összes hidak is.

5. Vizberendezések. 1919-ben megjavították a monostori nagy gát (40.000 kor.), 1920-ban az ottani állami gát, melyet áttört a Szamos és melynek költségei cca 240.000 koronát tettek ki. Javítások eszközöltek az összes gátokon és kitisztították a malomcsatorna.

6. A községi utak jókarban tartatták, el lettek látva kavicssal és kijavították az ezen utakon levő összes tárgyak.

7. Pályázatok és tervezetek. A városi mérnöki hivatal javaslatára 1920. év tavaszán pályázat hirdettetett a város fejlesztésének tervezetére. A benyújtott 7 pályázat közül 3 jutalomban részesült. Azután pályázatot hirdettünk a monostori új gát tervezetére, melyre 3 pályázat adatott be. Ebből 2 jutalomban részesült, a harmadik pedig megvétetett. Az 1920. évben pályázatot írtunk ki az új Redut tervezetére. Benyújtott 11 tervezet, melyből 2 jutalmat nyert.

Más közigazgatási munkák. Elintéztetett több mint 150.000 ügyirat, melyet a lakosság 3 év alatt a városi hivatalokhoz benyújtott.

A városi közigazgatás vezetett két választást, a sorozások munkálatait, végrehajtotta 1919-ben a mozgósítást és több ízben a lakosság összehívását és mind-ezt a város költségén, dacára, hogy ezen munkálatokat az állam rendelte el.

A nehéz piaci viszonyok közepette a közigazgatás a közönség segítségére sietett; hozatott és állandóan kiosztott lisztet, cukrot és más élelmiszereket; míg a husdrágaság leküzdésére 200 ökröt vágatott le és hozta a városi élelmiszerüzemek útján forgalomba, miáltal a hus ára 50–60%-kal szállott le.

Átvette és világítással, valamint fűtéssel támogatja a nemzeti színházat, valamint a magyar színházat is ingyen világítással látja el.

A város szegényeit 250.000 kg. hasított és vágott

Someșului mic (12.000 cor.); în 1921 s'a reparat pavajul din lemn de pe podul mare de fer din Cal. Regele Ferdinand, (46.000 lei); s'a reparat podul mic din str. Gh. Coșbuc (15.000 lei) și s'au întreținut toate celelalte poduri.

5. **Stabilimente de apă.** S'a reparat în 1919 stavila mare din Mănăstur (40.000 cor.) în 1920 stavila erarială de acolo, pe care a rupt-o Someșul — spesându-se cca. 240.000 cor. S'a făcut reparații mai mici la toate gaturile și s'a curățit canalul morii.

6. **Drumurile municipale** s'au întreținut, provăzându-se cu prundiș și reparându-se obiectele de pe acele drumuri.

7. **Proiecte și concursuri.** La propunerea oficiului ingineresc consiliul orașului a publicat concurs în primăvara anului 1920 pentru planul de *desvoltare al orașului* și prezentându-se 7 proiecte — 3 au fost premiate. După aceea s'a publicat concurs pentru *planurile stavilei nouă* din Mănăstur, prezentându-se 3 planuri, din cari 2 au fost premiate și al 3-lea cumpărat. În anul 1920 s'a deschis concurs pentru *planurile Redutei nouă*; s'au înaintat 11 planuri, — 2 au fost premiate.

Alte lucrări administrative au fost rezolvarea a celor peste 150.000 acte înaintate oficiilor orașenești de către cetățeni în acești trei ani.

Apoi administrația orașănească a condus lucrările alor două alegeri, a asentărilor; a executat o mobilizare în 1919 și repetițiile conscrierii de populație s'au făcut tot pe spesele comunei, de și ele au fost ordonate de stat.

În crizele de piață administrația s'a grăbit să ajute publicul; așa s'au adus și distribuit în continu faiană, zahăr, și alte alimente, iar pentru eftinirea cărnei s'au tăiat și pus în vânzare de către alimentația orașănească în o masă 200 boi, ieftinindu-se astfel carnea cu 50—60 la sută.

S'au preluat și sprijinit cu lumină și combustibil Teatrul Național, celui maghiar încă îi acoardă orașul lumină gratuită.

Săracii orașului s'au ajutat gratuit cu 250.000 kgr. lemne tălate și crepate, iar cei mai lipsiți au întreținere în casa săracilor.

Școlile de stat și orfelinatele s'au provăzut cu lemne, începând chiar în anul prim al gestiunei administrației românești; asemenea s'au dat funcționarilor și pensioniștilor lemne în preț redus. S'au exploatat și rărit 1500 jug. din pădurile orașului, valorizându-se lemnele; s'a dat pentru sprijinirea alimentării la 300 mici proprietari și muncitori 300 parcele terenuri pentru grădinărit ori sămănat.

S'a acordat teritor corăspunzător — gratuit — pentru *catedrala ortodoxă* în Piața Cuza-Voda și pentru *cea gr. cath.* în Piața Mihai Viteazul.

S'a *desvoltat parcul*, adăugându-se încă un teritor de 5 jug., care era ocupat de nește edificii

ingyenfával látta el, míg a legszegényebbek a szegények házában ellátásban részesülnek.

Az állami iskolák és árvaházak a román közigazgatás átvételének első évétől el lettek látva fával, hasonlóképen az alkalmazottaknak és nyugdíjasoknak leszállított áron adott fát. Kivágatott és ritkított a város erdejéből 1500 hold, értékesítve a fát; az élelmezés megkönnyítése céljából 300 kiscgazdának és munkásnak 300 parcellát adott át kertgazdaság és vetemények céljaira.

Megfelelő ingyen területet adott az ortodox román templom céljaira a Cuza-Voda és a gör. kath. templom részére a Mihai Viteazul téren.

Kibővítette a parkot, hozzáadván 5 hold területet, melyen azelőtt kevésbé izléses épületek állottak; a tarcsai gazdaságban kertészetet létesített, mely évente kb. 30.000 leit jövedelmez és melyhez tavasszal még egy bolgár kertgazdaság lesz csatolva mintegy 13—14 kat. hold terjedelemben.

A tarcsai gazdaság saját kezelésbe vétetett évi 130—150 ezer lei bevétellel, míg a régi regime ezen gazdaságon deficittel dolgozott.

A város határában levő rétjeink saját kezelésben műveltetnek, hogy innen kaphassuk a szükséges takarmányt a köztisztaság ellátására. Ezen takarmányt a régi regime alatt drága pénzen vásárolták, míg a területek alig jövedelmeztek a városnak néhány száz leit.

A lombi gazdaság 10 évre az „Principesa Elena” leányárvaháznak adatott át.

Az utcák és terek világítása 10%-kal gyarapított.

A művészetet anyagi erőnkhez képest támogatuk, adván ezen célra 25—30.000 leit; a hős Avram Jancu emlékének méltó megörökítésére gyűjtés indult meg, mely 200.000 leit és a szobor elkészítéséhez szükséges 2 wagon anyagot eredményezte, már eddig is.

A város felemelte a tisztviselők fizetését s a régi közigazgatás nyugdíjasainak illetményeit 1:1 arányban folyósítja.

A királyi család az ország különböző méltóságainak és idegeneknek gyakori fogadtatása 1919-ben Berthelot tábornoktól kezdve mindegyik, de különösen a francia és olasz testvérek fogadtatása volt fényes; utóbbiaké szinte fenségesnek nevezhető, élénk emlékezetünkben lévén még az a lélekemelő jünepély, melyen a Piața Uniriiin levő Farkas-szobrot lepleztük le.

A város megfelelő tőkével és erkölcsi támogatással segítette a városban levő téglagyárakat, hogy működésüket megkezdhesék, előre látván a lakások építésének szükségességét; ugyanezen célból támogatta magáncégeknek faházak felépítésére alakult vállalkozásait is. Jelenleg újból támogatunk egy építési vállalatot.

Elvégeztettek az összes közigazgatási munkák a villamos művek kibővítésére és a Szamoson egy második híd felépítésére vonatkozólag; ezen munká-

puțin estetice, iar la moșia Tarcea s'a înființat o grădinărie care aduce cca. 30.000 lei venit anual și, la care în primăvară se va adăuge încă un teritor de grădinărie bulgară în extensiune de 13—14 jug. cat.

Moșia Tarcea s'a exploatat în regie cu un venit de cca. 130—150 mii lei anual, cu toate că regimul vechiu lucra această moșie cu deficit. Moșiile din jurul orașului să lucreze în regie proprie, pentru a primi de aici furajul necesar pentru vehiculele curățeniei publice; acest furaj sub regimul vechiu se cumpăra pe bani scumpi, iar teritoriile acestea abia aduceau orașului câteva sute de lei.

Moșia orașului din Lomb s'a cedat pe 10 ani pentru *orfelinatul de fete* „principesa Elena”.

S'a intensificat luminația străzilor și piețelor cu 10 % a celei existente.

S'a sprijinit arta, până la marginea puterilor noastre dând pentru aceste scopuri 25—30.000 lei; iar pentru crearea unui *monument demn de eroul Avram Iancu* s'a pornit o acțiune, care are ca rezultat la 200.000 lei și 2 wag. de material pentru vărarea statuei.

Orașul a urcat *retribuțiunile* funcționarilor, iar cele ale pensioniștilor administrației vechi se plătesc în proporție 1:1.

Primirea repetită a M. M. L. L. și a diferitelor notabilități din țară și străinătate, începând în 1919 cu generalul Berthelot, mai ales a fraților francezi și a fraților italieni a fost totdeauna la nivel, ba aceasta din urmă se poate numi splendidă, fiindu-ne încă în amintire gradioasele serbări a desvăririi statuei Lupoaicii din Piața Unirii.

Orașul a contribuit cu capital și ajutor moral la punerea în funcțiune a cărămidariilor din oraș, în vederea începerii construcțiilor de locuințe; tot spre acest scop a sprijinit și întreprinderea particulară pentru construirea caselor de lemn — în eșecul căreia nu are de loc parte. Acum din nou sprijinește o întreprindere de construcții.

S'au făcut toate lucrările administrative necesare pentru *amplificarea uzinelor electrice* și edificarea unui *al doilea pod* peste Someș; acestea lucrări din motive exterioare încă nu s'au putut pune în practică, dar încă în decursul anului crt. și acestea vor trebui să devină realitate, precum nici *tramvaiul* și *introducerea gazului metan* în oraș nu poate să întârzie mult; în aceasta din urmă chestiune s'au înaintat de repetate ori memoriu guvernului și s'a intervenit la toate ocaziunile potrivite.

Numele străzilor, piețelor orașului sau înlocuit cu numiri românești, lasându-se numele vechi unde aceasta s'a văzut de cuviință d. e. Str. David, Berde, Miko s. a.; asemenea prin un Regulament s'a ordonat romanizarea firmelor, recunoscându-se însă dreptul și limbilor străine.

Din motive naționale și politice — sociale s'a

kat azonban rajtunk kívül álló okok miatt még nem lehetett a gyakorlatba átvinni, azonban még ez év folyamán ezeknek is meg kell valósulniuk, valamint a villamos vasut és a földgáznak a városba való bevezetése sem szenvedhet késedelmet; utóbbi kérdésekben több ízben nyújtottunk be memorandumot a kormányhoz és minden lehető alkalommal eljárunk ennek érdekében, sajnos, eredménytelenül.

Az utcák és terek régi nevei román felirásokkal helyettesítették, meghagyván a régi elnevezéseket stb. Iol jónak láttuk, mint pl. Dávid, Berde, Miko stb. utcák. Hasonlóképpen szabályrendeletileg szabályztuk az államnyelvnek és cégtáblákon való használatát is elismervén mindazonáltal az idegen nyelvek jogosságát is.

Nemzeti és social-politikai okokból actio indult meg a városi- és állami tisztviselők földdel való ellátására, szétsztván 199 tisztviselő között megfelelő üres telkek, hogy idejekorán lakóházakat építhessenek.

A vágóhid kérdését olyképpen szabályoztuk, hogy ezen városi vállalkozás évente kb. 1 millió 500 ezer lelt jövedelmez, mely külön alapként kezelődik. Ezen alap 2 millió összegben a javítások fedezésére szolgál, míg ha az amortizatio lejár, az alap olyképen fog nőni, hogy 10 év alatt a város egy nagyobb terjedelmű, modern vágóhidat tervezhet, mely méltó lesz egy modern városhoz.

Elkészítették a következő városi szabályrendeletek:

1. A vágóhid szabályrendelete.
2. Szabályrendelet a köztisztaságról.
3. „ a hirdetési vállalatról.
4. „ az illetőség és a Cluj városban való tartózkodásra vonatkozólag.
5. Városi alkalmazottak szogalati- és nyugdíj szabályzata.
6. Cluj város vásárainak szabályrendelete.
7. Szabályrendelet a közlekedésről.
8. „ a város belterületén levő ital-mérések korlátozásáról.

9. Szabályrendelet a tüzőltó szogalatról.

10. Socialis tanulmányi- és felvilágosító hivatal szabályrendelete, mely utóbbi által egy oly nagy jelentőségű, modern, socialis intézmény létesült, mely eddig teljesen ismeretlen volt Clujban, sőt egész Romániában.

A már említett technikai munkák elvégzésére és egyébbb rendes költségekre a városnak természetesen pénzre volt és van szüksége. A város igyekezett egyes gazdasági konjunkturákból a közösség javára hasznót huzni, így egy szesz transzaksióból 3 millió koronát vételezett be, hasonlóképen a közlekedés útján szép nyereségre tett szert, mindamellett, hogy az arra jogosult lakosság rendelkezésére olcsó élelmiszereket bocsájított. A jéggyár ma szintén 50—60%-kal többet jövedelmez, mint a régi közigazgatás alatt.

A város rendes és rendkívüli bevételei, sem elegendők a rendkívüli megnövekedett költségek fedezésére

locuri virane, care în termen de 6 luni dela cumpărare încep și continuă edificarea pe acel loc viran, nu plătesc de loc taxa de transcriere, după cum nu se plătește după construcții noi nici un impozit timp de 10 ani.

8. Regulamentul taxei pentru urcarea valori la imobile prin lucrări publice (*Betterment*) un isvor de venit foarte echiabil, va deveni stâlpul administrației financiare comunale, după cum e deja în Anglia de zeci de ani.

9. Sa precizat prin regulament *ținerea câniilor* în oraș și *darea* platibilă pentru ținerea lor, și în fine chiar alaltăieri a primit consiliul.

10. Regulamentul despre *taxa pentru pompieri*, prin care se asigură în mod de tot echitabil fondurile necesare pentru instituția pompierilor și modernizarea rechizitelor de apărare contra focului.

11. Sau redactat și obținut aprobarea regulamentelor taxei de lux, a consumației în restaurante cari însă din cauza noilor legi financiare nu s'au pus în practică; alte 5 regulamente tratând deosebite chestiuni nu au primit încă aprobare.

12. A înființat orașul *gazeta sa oficială* „*Administrația*” în care poate comunica cetățenilor toate dispozițiunile sale și ale forurilor superioare și prin care economizează totodată mult peste 100.000 lei anual, cari îi spesa pentru publicațiuni.

Afară de acestea s'au făcut deosebite traduceri.

Mulțumită acestor lucrări sa putut conduce orașul în mod satisfactor și în privința materială chiar foarte bine, fără a face un ban datorie, ba și din datoriile făcute de adm. maghiară chiar plătindu-se peste $\frac{1}{2}$ milion, cu toate ca casieria am preluat o complet golită de antecesorii nostri, cari au ridicat ilegal leafa lor pe trei luni înainte când s'au deparat din poșturile lor, iar toate valorile orașului le au expedit la Bpesta unde se află și azi, în ciuda tuturor intervențiilor noastre.

Schitarea aceasta scurtă și accidentală a activității administrației orașenești să înțelege nu poate fi completă, fiind rezolvate încă alte mii și zeci de mii de cauze importante și mai puțin importante între celea 150.000 acte; la tot cazul însă se poate constata și de aici, că până când glorioasa noastră armată a făcut drumul său de glorie și triumf peste Tișa și până la Budapesta, ba mai până la Viena, administrația încă a muncit din răsputeri întru consolidarea țării.

Între astfel de împrejurări, — natural — că acțiunile, actele noastre administrative sunt secundate de consimțământul opiniei publice românești și aprobate de forurile noastre superioare, fiind totdeauna isvorite din dorința comună spre prosperarea orașului, consolidarea patriei noastre întregite, și a neamului Românesc.

Nici o transferare ilegală, ori revocare la noi nu a avut loc; afirmativa teroare a unor persoane în poziții prepuse noi numai din gazete la cunoaștem:

miután még más, ezer és tizezer fontos és kevésbé fontos ügy is nyert elintézészt a 150.000 ügyirat között.

De mindenesetre már ezekből is megállapítható, hogy mialatt dicső hadseregünk megtette győzedelmes útját a Tiszán át Budapestig, sőt majdnem Bécsig, a közigazgatás is teljes erejével dolgozott az ország megerősítése érdekében.

Ilyen körülmények között természetes, hogy közigazgatási tevékenységünk az egész román közvélemény rokonszenvével és felsőbb hatóságaink helyeslésével találkozott, miután mindig a közjót, a város fellendítését célozta: kiegészített hazánk és román nemzet megerősítését.

Törvénytelen áthelyezésnek, vagy elbocsátásnak nálunk hire sem volt; szolgálati fellebbvalók általi terrorizálását csak az újságokból ismerjük: kevés változtatással, rendes és természetes uton jött össze a tisztviselői kar, melynek vezetői még mindig azok, kik az imperium átvételekor voltak, a szükségokozta szaporítással.

Közigazgatásunk jó állapotáért ma külön senkit sem dicsérünk, hanem azt mondjuk, amit a márathoni győztesnek mondott az atheni polgár: „Ha te egyedül győzöd le a perzsák hadseregét, akkor egyedül kapod meg a babérkoszorút, de most mi is valamenynyien ott voltunk”.

Igen, ott volt mindenki, mindegyik tisztviselő résztvevett abban a harcban, melyet fiatal közigazgatásunk e 3 év alatt folytatott, amelyre ma olyan ember meglegedésével tekintünk vissza, aki kötelességét minden tekintetben teljesítette; közülünk mindegyik hozzájárult egy téglával a román közigazgatás, a román Cluj megalapozásához, mely alapra a további építés most már biztos és könnyű.

Ha lelki szemeink előtt felvonultatjuk népünk közel-múlt dicsőséges emlékeit, melyeknek csúcspontjait a román hadseregnek a felszabadított Clujba és a hajdan dölőfős és minket elnyomó Budapestre való bevonulása képezi, elfogja szívünket az érzés és a biztos bizalom a megnagyobbodott Romániának a közeljövőbeni nagy történeti hívatásáról. Csak előre tehát a munkára!

És a román közigazgatásnak ezen családi ünnepélyén, melyen annak három éves évfordulóját ünnepeljük, szálljon az ég felé legnemesebb érzésünk: a haza és felebaráti szeretet, tolmácsolva a haza jelenébe és jövőjébe vetett egyhangú lelkesedést és hitet mikor kiáltjuk:

Éljen a román nép!

Éljen az egyesített haza!

LOUIS DERI LAJOS

blănar — szücs

CLUJ, STRADA MEMORANDULUI No 3

doar cu puține schimbări obvenite în mod normal și natural, corpul funcționarilor conducători e tot cel dela preluarea administrației, amplificat conform trebuințelor.

Pentru stărea normală bună a administrației noastre *separat, nu laudăm azi pe nimeni*, ci zicem ce a zis cetățeanul Athenian învingătorului de la Marathon: *Dacă vei învinge singur armata Persiei, — atunci vei primi singur cununa de lauri — dar acum și noi, ăstia lăși am fost acolo*. Da, fiecare funcționar a fost acolo în lupta care a avut-o administrația noastră tină în acești trei ani, la cari reprim azi cu satisfacția omului care și-a făcut din belșug datoria; fiecare dintre noi a pus o piatră la baza administrației românești, a Clujului românesc, pe care bază supraedificarea e deja sigură și ușoară.

* * *

L. Kossuth despre însuflețirea cu care s'a înfăptuit la 5 Februar 1859. unirea Principatelor Române, — a zis: „Așa spirit trebuie la aceea, ca un popor să-și creeze patrie, s'au dacă a pierdut-o să o reînființeze”.

Azi, urmărind ordinea de idei asupra dezvoltării administrației noastre tot mai departe în trecutul apropiat, i-mi aduc aminte de intrarea armatei române în Cluj. A fost o zi mare pentru noi ziua de 24 Decembrie 1918.

A fost praznicul praznicelor, culmea dragostei curate de frate și de țară, care numai se poate închipui!

Cei, mai o sută de mii de țărani și intelectuali Români cari au luat parte la această dumnezească erupere a sentimentelor celor mai nobile, au dus cu sine și vor păstra în inimile lor pentru totdeauna, cele mai sfinte suveniri a căror emoțiuni au durat mult, poate durează și azi.

A fost într'adevăr din nou între noi spiritul de însuflețire sublimă observat de Kossuth deja la unirea parțială dela 1859 ca creator de patrie: de fapt, acel spirit ne-a și dat nouă patriă! Pătrunși de acestea sentimente și însuflețire sfântă — a intrat în serviciul public prima gardă de funcționari români la 19 Ianuarie 1919, când se poate zice, că spiritul public era însuflețirea și dragostea de neam.

De atunci, și prin puterea acestui spirit care ne-a dat tăria la o muncă serioasă, fără oboseală Clujul a devenit românesc, a devenit iar casa noastră, pe cum a fost odinioară Napoca, casa strămoșilor noștri.

În fiecare zi, se imprimă tot mai bine caracterul său de centru natural al culturii românești.

Garda funcționarilor noștri a fost aici prima

care a pășit pe terenul activității serioase, întâi, ca consiliul național, apoi ca gardă națională armată, și în fine ca funcționari, dar lucrând totdeauna pentru consolidarea patriei, și bună ordonarea serviciilor publice. Toate acestea le-a făcut între mari greutăți, cari însă au fost învinse de zelul și dragostea lor de neam.

Cu ziua unirii funcționarul orașului a părăsit orice politică, afară de cea românească, păstrată din timpurile de grele suferințe și cea a prosperării orașului a cărui conducere i-s'a încredințat, intrată în sufletul lui deodată cu ocuparea serviciilor acestea! Apreciăm și sprijinim după puterile noastre și conform datoriei ce o avem toți bărbații distinși ai neamului nostru, conducătorii lui, cari caută binele, consolidarea și prosperarea țării; nu ne-am speriat și nici pe viitor nu ne vom teme de unelirile dușmanilor acestei consolidări și romanizări, care se va realiza în ciuda ori căror greutăți și pedeci, ce s'ar pune de dușmanii interni, ori externi, căci noi continuăm înainte cu munca grea, obositoare, dar glorioasă, și în *poporul Român este putere de viață* și credință în un viitor de aur!

Când să înșiră înaintea ochilor noștri suferințele amintirile gloriei trecutului apropiat al poporului nostru, — între cari intrarea dorobanțului român în Clujul eliberat și trufașa Budapeșta este apogeul acestei mări — ne cuprinde inimile presimțirea și credința mării chemări a României întregite în viitorul apropiat; numai înainte dar la muncă! Și la aceasta serbare familiară a administrației românești care serbează 3 ani dela instituirea ei — să se înalțe către cel mai nobil sentiment al nostru, dragostea de neam și deapropelui, talmăcind însuflețirea și credința noastră unanimă în prezentul și în viitorul Țării!

Trăiască Poporul român!

Trăiască Patria întregită!

MAKKAY fémárugyár, Cluj,

STRADA GH. BARIȚIU Nr. 16.

TELEFON Nr. 807.

Sürgönczim: „Aluminiumgyár”.

Baia „Elisabeta” fürdő

Proprietar: LUDOVIC HELLMANN

Str. Călugăritelelor No. 1.

Deschisă de la orele 6 a. m. până la 7 p. m.

Cele mai bune
Cele mai frumoase
Cele mai estine

Cărți-, hârtie-, art. de scris
Könyv-, papir-, írószér a

legjobb
legszebb
legolcsóbb a

la librăria

LEPAGE

könyvkereskedésben

Nr. 5 PARTEA OFICIALĂ

Publicațiune.

Să aduce la cunoștință ca alegerea pentru adunarea deputaților sa fixat pe zilele 6 și 7 Martie 1922 iar pentru alegerile de senatori zilele de 9 și 10 Martie 1922 oarele 8 a. m.

Declarațiunile de candidatura sa vor prezenta pentru adunarea deputaților pe ziua de 26 Februar 1922 iar pentru senatori pe ziua de 28 Februarie 1922 dela 9 oare a. m. până 1 p. m. la președintele alegerii în reședința circumscripției adecă în orașul CLUJ sala de ședințe a consiliului orășenesc.

În circumscripția pentru alegerea deputaților CLUJ e ales următorul birou electoral:

1. Președinte: **Dr. Emil Dandea cons. oraș.**
2. Loc. de Presed.: **Victor Varga șef. aut. ind. de I. inst.**
3. Grefier: **Traian Giurgiu secr. sect. fin.**
4. Loc. Grefier: **Sabin Coste secr. circpt. IV.**

La circumscripția aceasta aparțin următoarele secții de votare indicate fiind și locul de votare precum și membrii biroului de votare.

1. Secția de votare I.

Votează alegătorii circumscripției I. Local de Votere: Sala de ședință a consiliului orășenesc.

Președinte: **Dr. Emil Dandea cons. or.**
Loc. p.: **Victor Varga ref. aut. ind. de I. inst.**
Grefier: **Traian Giurgiu secr. sect. fin.**
Loc. gr.: **Sabin Coste secr. circpt. IV.**

2. Secția de votare II.

Votează alegătorii circumscripției II. Local de votare: Localul comisariatului polițienesc, din circpt. II., Str. Țimbalei Nr. 19.

Președinte: **Anton Domide profesor.**
Loc. p.: **Andrei Pora subrev. școlar.**
Grefier: **Aurel Tămaș secretar.**
Loc. gr.: **Horea Titu Anca secr. oraș.**

3. Secția de votare III.

Votează alegătorii circumscripției III. Local de votare: Localul comisariatului polițienesc circpt. III., Str. Tudor Vladimirescu No. 17.

Președinte: **Dr. George Wilt revizor.**
Loc. p.: **Alexandru Andrașiu șef. circumscripției III.**
Grefier: **Nicolae Ciochina not. oraș.**
Loc. gr.: **Octavian Boeriu secr. circpt. III.**

Pentru alegerea senatorilor vor funcționa secțiile de votare de mai sus cu membrii numiți acolo cu acel adaus că reședința circumscripției e localul secției de votare I. unde va funcționa biroul electoral și anume:

Președinte: **Dr. Emil Dandea cons. or.**
Loc. de președ. **Victor Varga șef. aut. ind. I. inst.**

4. Secția de votare IV.

Votează alegătorii circumscripției IV. Localul comisariatului polițienesc Cal. Reg. Ferdinand No. 89.

Președinte: **Dr. Ioan Buia medic.**
Loc. p.: **Sabin Pasere șef. circpt. IV.**
Grefier: **Gavril Muscă notar.**
Loc. gr.: **Ioan Micu oficianț.**

5. Secția de votare V.

Votează alegătorii circumscripției V. Local de votare: Casa județului.

Președinte: **Dr. Vasile Candrea prof. liceului Gh. Barițiu**
Loc. p.: **Anton Mandeal dir. de bancă.**
Grefier: **Simion Retișian șef. circ. V.**
Loc. gr.: **Emil Oana secr. circpt. V.**

6. Secția de votare VI.

Votează alegătorii circumscripției VI. Local de votare: Școala primară de stat Mănăstur.

Președinte: **Basiliu Poruțiu director.**
Loc.: **Carol A. Iahoda întreprizător.**
Grefier: **Ioan Stoica șeful circpt. VI.**
Loc. gr.: **Iacob Alb oficianț.**

Grefier: **Traian Giurgiu secr. sect. fin.**
Loc. de gref. **Sabin Coste secr. circpt. IV.**

Dr. Utalea

subprefect
președintele biroului electoral central.

Primăria orașului municipal Cluj.

No. 923—1922. reș.

Publicațiune.

Aducem la cunoștința publică, că proximal mare *târg de vite* în orașul Cluj se va ținea în zilele de 10, 11, 12 Martie 1922. La acest târg se pot mâna tot felul de vite libere de boale. În ziua de 13 Martie 1922 se va ținea târgul de mărfuri.

Cluj, la 20 febr. 1922.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy Cluj városában a legközelebbi *országos állatvásár* 1922. március 10, 11, 12-én tartatik meg. Ezen vásárra mindenféle egészséges marha szabadon felhajtható.

Kirakodó vásár március 13-án.

ss. Dr. Pop, primar.

No. 3071—1922. cons.

Concurs.

Oficiul ingineresc în baza hotărîrii consiliului orașanesc No. 3071—922. cons. publică concurs pentru pavajarea cu granit a diferitelor străzi din Cluj.

Condițiunile generale și speciale se pot primi dela oficiul ingineresc (Ing. Meisel) în oarele oficiale.

Ofertele în plic închis sunt a se înainta oficiului ingineresc (Ing. Meisel. camera Nr. 7). cel mai târziu până la data de 16 Martie 1922 oarele 10 a. m.

Ofertele sosite mai târziu se vor respinge.

Oferta are se conține:

1. Oferta iscălită de ofertant și 2 martori.
2. Preliminar cu preț de uniute.
3. Condițiunile de licitație și întreprindere iscălite de oferant și 2 martori.

Cluj, la 1 Martie 1922.

Ing. Ciortea, șef. inginer.

A v i z.

Mi-am pierdut brevetul industrial Nr. A. 107/909 și îl declar de anulat.

Cluj, la 24 Februarie 1922.

Stefan Rex

Calea Regele Ferdinand 11.

A v i z.

Mi-am pierdut brevetul industrial Nr. B. 26/910 și îl declar anulat.

Cluj, la 15 Februarie 1922.

Andor Braunstr. Brătianu Nr. 47.
măestru constructor**A v i z.**

Mi-am pierdut brevetul industrial cu Nr. 122/909. D. și îl declar anulat.

Cluj la 22 Februarie 1922.

Teofil Coroian

str. Petroasă 36.

Donațiuni pentru fondul statuei „Avram Iancu”

Transport: 33.702 Lei. Comuna Simian jud. Bihor 50 Lei. Iosif Boros, secr. Simian 20 Lei. Secretariatul „Băcia” pl. Deva 534 Lei. Banca „Vatra” Cluj cu lista Nr. 138 1000 Lei. Senatul Național Cluj 5664 Lei 67 b. Lt. V. Poruțiu 20 Lei. Banca „Armonia” cu lista Nr. 67 a colectat dela „Armonia” 20 Lei. Dionisie Stănuț 10 Lei. V. Mărginean 5 Lei. Preotul Dragolea din Ibașfalău cu lista Nr. 519 a colectat 56 Lei. Peștișul-Mare plasa Deva 27 Lei. Dedrad Teaca 218 Lei 20 b. Corpul VI armată 2661 Lei. Subpref. Sibiu pentru 200 buc. broșuri Avram Iancu 1000 Lei. Domnișoarele Ana Florea și Clara Lucaci din Hunedoara au colectat lista Nr. 278 suma de 2604 Lei 25 b. Perceptoratul orașului Cluj pentru 20 buc. broșuri 100 Lei. În total 47,692 Lei 12 bani. (Va urma.)

ȘTIRI DELA ORAȘ

Biroul pentru studii și informațiuni sociale își începe funcțiunea în 1 April a. c. în localul din str. Cogălniceanu Nr. 4 etaj I., dând deslușiri oficărui cetățean deocamdată în cauzele administrative orășenești.

Orașul Cluj, pentru a încuraja dezvoltarea societăților sportive românești, a hotărît intrarea ca membru fondator la societățile sportive: „Victoria” și „Universitatea”; hotărîrea în această chestie a fost înaintată Ministerului de Interne spre aprobare.

Candidați de deputați în Cluj sunt Dnii dr. Aurel Socol avocat și Marin Ștefănescu prof. univ., iar candidați de senatori Dnii dr. Theodor Mihali ministru pl. și dr. Aurel Isac, fost senator și E. Dăianu ppop. Au fost respinși Dnii Carol A. Jahoda, dr. E. Kartész și dr. V. Roman deoarece candidaturile s-au aflat în grave abateri dela lege.

Orașul a propus vinderea unui teritor acomodat pentru fabrica de ceramică, în prețul de Lei 10.000.— pro jug catastral.

După informațiunile primite dela Administrația financiară, din legile Titulescu: cedula F (șalar) și cedula G cifra afacerilor și lux, rămân în vigoare.

Termenele apelurilor din luna Februarie sunt amânate, iar declarațiunile suspendate.

A legjobb klisékErdély egyetlen cinkografiájában, a **Minerva r.-t.**

műintézetében készülnek

Cluj, Strada Regina Maria 1.

**Legolcsóbb be-
vásárlási forrás****Babits**ceasornicar și
bijutier — óras
és ékszerészNagy raktár órák, ékszerek, arany-, ezüstárak és dísz tárgyakban.
Ékszerek, tört ezüst, aranyárak legmagasabb árban beváltatnak.Cluj-Kolozsvár, C. Regele Ferd. 27. (Wesselényi-u.)
Vis-à-vis dela Posta Mare. (A főpostával szemben.)**Siovits** pictor de firme
:o: cimfestő :o:

Strada N. Jorga colț cu Strada Corcheș

Telefon 381. ☐☐ Telefon 381.

Hölgyek figyelmébe!Kitűnő onduláció
és hajfestészet csak a „SALON DE PARIS”
bán. Fejmosás. Manikűrözés.
Modern hajmunkák legszebb
kivitelben, méltányos árak Cluj, Calea Victo-
mellelt készülnek. ○○○○ riei 2. (Kossuth-u.)**Salon de Paris****ELIAN**Mare depozit de vi-
nuri, fabrică de spirt,
rom, cognec, sirupuri
și licheururi.

Fermă — model

Bitumul Matitza s. a.

Capitalul social Lei 6.000.000

Centrale București

Filiala Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 55. I.

Telefon 10-09

Execută tot felul. de
lucrări în legătură cu
produsele Bitumului,
ca asfaltare izolație la
case, acoperișe din
ciment de lemn (Holz-
zement)-etc. ○ ○ ○**Material totdea-
una la magazie.****Carol Simonides**

cipésmester

CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND 4.

Prima fabrică transilvăneană de
de cauciuc și atelier de gravură**SIGILURI****Simion SOLE Simon** și Fiul
és FiaElső erdélyi ruggyanta BÉLYEGZŐ gyára és vésőműintézete
CLUJ, STRADA NICOLAE IORGA No. 2. — TELEFON 5-82**DESIDERIU DÉNES**Női és férfidivat, kötött-
és rövidáru üzlet

CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND No 2.

Primimfacerea de orice planuri,
preliminare de spese pen-
tru edificări, întreprindem
noui edificări, transfor-
mări, curățiri, reparări etc.**Id. Oriold și Asztalos**
măestrii arhitecți,

CLUJ, str. Avram Iancu 42.

Élvállalunkmindennemű építkezések-
hez szükséges terveket,
költségvetéseket, új épít-
kezést, átalakításokat, ja-
vításokat stb. :: :: ::**Id. Oriold és Asztalos**
építőmesterek

CLUJ, Str. Avram Iancu 42.

G. ONIȘOR CLUJ**LIBRĂRIE și PAPETĂRIE**Asortiment com-
plect de Cărți didacti-
ce, cărți literare și de
științe Române și stră-
ine, Depozit de hârtie,
Plicuri casete; Ar-
ticlii de Birou și
Furnituri de tot felul.

BUTOR Fischer Albert és Co
 ebédő és háló-
 szobák stb. ☐☐
 12 olcsó árban ☐☐
 butorraktár, asztalos-
 és kárpitos-műhely
 Cal.Reg Ferdinand 61

Banca Ardeleană și Cassa de Economie

Societate Anonimă

Cluj, Piața Unirei 32. (Clădire proprie.)

Efectuează remiteri pentru orice piață
 din țară și străinătate, în condițiile
 cele mai favorabile. Cumpără și vinde
 valută străină. Depuneri se acceptă
 spre fructificare cu dobânzile cele mai
 mari, și se plătesc ori-când fără prea-
 labilă denunțare. Impozitele asupra
 capitalului se plătesc de către bancă.
 Fondată în 1894. ☐☐ Sucursală la Turda ☐☐ Fondată în 1894.

Kolozsvár legtisztább és legszolidabb szállodája
 az ujonnan átalakított

11 **Grand Hotel**
 Str. Avram Iancu
 (Petőfi-u.) No. 18. volt Biasini szálloda

Cluj,
 Piața Unirei
 No. 4.

CAROL LASSEN

Casă internațională de expediții și transporturi

Cluj,
 Piața Unirei
 No. 4.

SUCURSALE PROPRII ÎN STRĂINĂTATE: Berlin, Hamburg, Bremen, Lübeck, Stettin, Danzig, Emden, Flensburg, Leipzig, Dresden, Chemnitz, Breslau, Proskau, Aachen, Köln a. Rh. Frankfurt a. M., Kaiserlautern, Mannheim, Ludwigshafen, Worms, Karlsruhe, Pforzheim, Offenburg, Freiburg i. Br., Schramberg, Schwenningen a. N., Stuttgart, Heilbronn a. N., Nürnberg, Ulm, Regensburg, Passau, Salzburg, Wien, Lissabon, Reval, Rotterdam, Stockholm, Gothenburg, Christiana, Copenhagen, Esbjerg.

SUCURSALE ȘI REPREZENTANȚE ÎN ROMÂNIA:
 București, Arad, Oradea-Mare, Satu-Mare, Cernăuți,
 Brașov, Sibiu, Dej, Bistrița, Sighetul-Marmației, Târgul-
 Mureș, Timișoara, Medias.

Transporturi în vagoane complete și co-
 lective, vămuri și reclamațiuni de fracte.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank részvénytársaság
 Kolozsvárt, Piața Unirei (volt Mátyás kir.-tér) 7.

Alapitőkje: 16,000,000 lei. Tartalékok circa: 15,000,000 lei.
 Fiókjai: Désen, Dicsőszentmártonban és Gyulafehérváron.
 Affiliált intézetei: a Torda-aranyosvármegyei Takarékpénztár
 részvénytársaság és Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi
 Részvénytársaság. — Aruraktárai: a vasúti állomás mellett.

Betéteket elfogad. Váltókat leszámítol. Átutalásokat teljesít.
 Safe deposit. Mindenféle bankszerű ügyeket előnyösen végez.

Baumzweig, Rosenfeld és Tsa

Engros és detail
 textil áruháza ! A főpostával szemben

Vadász & Co.

Intreprindere pentru instalațiuni
 moderne de electricitate și apă.

Str. Universității No. 2. :: Telefon 2-14.